

Aksepterer lønnstap hvis pensjonen står urørt

Nærmere 60 % av overlegene aksepterer inntektsnedgang de siste yrkesaktive årene hvis det ikke reduserer pensjonen.

Dette kommer frem i en upublisert undersøkelse om behovet for seniorpolitikk som Legeforeningens forskningsinstitutt har gjennomført for Norsk overlegeforening. Undersøkelsen tar for seg medlemmenes oppfatning og behov for seniorpolitikk.

I oktober 2000 ble det sendt ut et spørreskjema til 1 068 yrkesaktive sykehusoverleger og avdelingsoverleger som var 58 år eller eldre. 822 leger, 707 menn og 112 kvinner (i alt 77 %) besvarte skjemaet.

De to spørsmål man ønsket svar på var: Hvor mange ønsker å førtidspensjonere seg? Hvor mange ønsker en bedre arbeidstidsordning?

– I Sverige er det en økende andel av leger over 60 år som er langtidssykemeldte og som tidligpensjoneres. Overlegeforeningen ønsket å undersøke om dette også var tilfelle i Norge, sier Anne Larsen.

Ønsker seniorpolitikk

724 leger svarte at de var interessert i seniorpolitikk. Det var omtrent like mange som sa at de hadde ønsker eller planer om førtidspensjonering.

Legene som deltok i undersøkelsen er lønnsledende og har en inntekt på vel 600 000 kroner i året mens kvinnene har en inntekt på 550 000 kroner. I undersøkelsen kommer det også frem at kvinnelige leger gjennomsnittlig arbeider litt mindre enn menn per uke.

Nærmere halvparten av overlegene sier at hensikten med en bevisst seniorpolitikk må være å øke livskvaliteten og 25 % mener en uttalt seniorpolitikk kan bidra til å forebygge egne helseproblemer og utbrenthet. Dersom det gis en tilfredsstillende økonomisk kompensasjon, svarer nærmere 60 % at de ønsker økt fritid. Det var ingen signifikante forskjeller mellom dem som svarte ja eller nei på dette spørsmålet sett i forhold til kjønn, alder eller spesialitet.

Færre vakter

På spørsmålet om hva som kan få legene til å velge et senere pensjonstidspunkt, svarte over halvparten redusert eller fleksibel arbeidstid og

avspaseringsmuligheter. 8 % ønsket fritak fra lederansvar. 45 % svarte at en vaktfri tjeneste ville ha vært det beste dersom vaktssystemet kunne endres.

Flertallet av legene er villige til å gå ned inntil 100 000 kroner i lønn, dersom seniortiltakene er svært gode ut fra legenes behov. Dette overrasker ikke Legeforeningens president Hans Petter Aarseth: – Det er ikke uventet at også leger verdsetter andre ting i livet i tillegg til jobben. Lønnen blir av mindre betydning for mange som ønsker mer fritid.

Han er også godt fornøyd med at mange seniorleger ønsker å arbeide mer med forskning, veiledning og undervisning. Han mener mye kan gjøres for å lokke eldre sykehusleger til å fortsette i jobben og tror man med fordel kan endre organisasjonsformen i sykehussene. – Jeg tror man også bør se mer på totallønn med vekt på kompetanse og ansvar. Det er tungt for eldre leger å gå vakter. Man må kunne slippe vakter uten å gå for mye ned i inntekt. Kanskje skal vi tenke oss en utvikling tilbake til reservelegen, sier Aarseth.

– For mange eldre leger er det lite å tjene på å fortsette i arbeidslivet fremfor å gå av med pensjon, sier han.

En lege over 65 år med pålagt utvidet arbeidstid og en årsinntekt på 410 000 kroner vil ha en avtalefestet pensjon på omtrent dette beløpet. I tillegg har mange av legene tegnet en privat pensjonsordning.

Lise B. Johannessen
Informasjonsavdelingen

legefaktalegef

Medisinstudenter i Norge og medlemmer av Norsk medisinstudentforening (Nmf) i Norge etter universitet og i utlandet etter studieland per 29.3. 2001. Prosent kvinner og menn.

	Medisinstud.	Kvinner	Menn
Univ. i Oslo	1 128	54,8	45,2
Univ. i Bergen	874	55,6	44,4
NTNU Trondheim	520	51,9	48,1
Univ. i Tromsø	493	57,0	43,0
Norge totalt	3 015	54,9	45,1
	Nmf-medlem	Kvinner	Menn
Univ. i Oslo	843	56,9	43,1
Univ. i Bergen	671	54,2	45,8
NTNU Trondheim	431	53,6	46,4
Univ. i Tromsø	375	57,1	44,4
Norge totalt Nmf	2 320	55,6	44,4
Ungarn	294	49,3	50,7
Tyskland	275	58,2	41,8
Polen	233	47,6	52,4
Irland	81	66,7	33,3
Danmark	74	56,8	43,2
Tsjekkia	41	36,6	63,4
Storbritannia	35	68,6	31,4
Nederland	30	53,3	46,7
Australia	30	46,7	53,3
Sverige	30	43,3	56,7
Malta	6	33,3	66,7
Østerrike	5	40,0	60,0
Italia	3	33,3	66,7
Island	2	50,0	50,0
Frankrike	1	0,0	100,0
Utlandet tot. Nmf	1 140	52,6	47,4
Totalt Nmf-medl.	3 460	54,6	45,4

Kilder: De medisinske fakultetene per februar 2001 (studenter i Norge) og Legeforeningens medlemsregister per 29.3. 2001.

Tilsvarende tabell per 15.5. 1998 finnes i Helsefakta i nr. 15/1998. Se også Helsefakta i Tidsskriftet nr. 4 og nr. 9, Legefakta nr. 10, samt Internett: <http://www.legeforeningen.no/index.db2?id=1453> <http://www.legeforeningen.no/index.db2?id=1454> <http://www.legeforeningen.no/index.db2?id=1455>